

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2016/1 (Değişik İşler)

Karar Sayısı : 2016/8

Karar Tarihi : 26.5.2016

TALEPTE BULUNAN: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

TALEBİN KONUSU: “Türkiye Komünist Partisi 1920” isminin ve “TKP 1920” kısaltılmış isminin iltibasa yol açması nedeniyle hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinine karar verilmesi talebidir.

I- TALEBİN GEREKÇESİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı iddianamesinde, Türkiye Komünist Partisinin 1993 yılında kurulmuş olduğu ve siyasi parti siciline daha önceden kayıt edildiği, Türkiye Komünist Partisi 1920’nin ise 2012 yılında kurulduğu ve Parti isminin ve kısa adının karışıklığa mahal verecek bir şekilde kullanıldığı belirtilerek Türkiye Komünist Partisi 1920’nin isim ve kısa isminin hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinine karar verilmesi talep edilmiştir.

II- YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞININ İDDİANAMESİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesinin ilgili kısımları şöyledir:

“Davalı parti 07/02/2012 tarihinde gerekli belgelerini İçişleri Bakanlığına vermekle, Toplumcu Kurtuluş Partisi adıyla 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 8. maddesi uyarınca tüzel kişilik kazanmış ve adı siyasi parti siciline İşlenmiştir. Davalı parti 15/02/2012 tarihinde yapılan kurucular kurulu toplantısı ile tüzük değişikliğine gitmiş, değişiklik sonucu parti adının “Türkiye Komünist Partisi” kısa adının da (TKP) olduğunu Başsavcılığımıza bildirilmiştir. Değiştirilen parti adı ve kısa adının 06/09/1993 tarihinde kurularak tüzel kişilik kazanan ve siyasi parti siciline daha önceden kayıt edilen “Türkiye Komünist Partisi” adı ile aynı olduğu düşüncesiyle Başsavcılığımızca bu aykırılığın giderilmesi amacıyla Yüksek Mahkemenizden 2820 sayılı Kanunun 104. maddesi uyarınca partiye ihtar verilmesi istenmiştir. Yüksek Mahkemede ihtar davası devam ederken parti, adının “Türkiye Komünist Partisi 1920” kısa adının da “TKP 1920” olarak değiştirdiği Yüksek Mahkemeye bildirilmiş buna rağmen mahkeme yaptığı incelemede 10/01/2013 tarih ve 2012/1 Esas, 2013/1 Karar sayılı karar ile davalı siyasi partiye ihtar da bulunulmasına karar vermiştir. İhtar kararında belirtilen aykırılıklara karşı parti adının değiştirildiğine ilişkin bir bildirimde bulunulmamış en son yapılan 03/01/2016 tarihli kongre evraklarının incelenmesinde halen parti adının Türkiye Komünist Partisi 1920 (TKP 1920) olarak kullanılmaya devam edildiği anlaşılmıştır.

Cumhuriyet Başsavcılığımızca adı geçen partinin ısrarla parti adı ve kısa adında bir değişiklik yapmadığı görüldüğünden, anılan Yüksek Mahkeme karar ve bu karar sonrasında 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 96. ve 104. maddelerine yapılan eklemeler de hatırlatılarak davalı partiden adı ve kısa adının siyasi parti sicilinde kayıtlı bir

başka siyasi parti ile aynen veya iltibasa mahal vermeyecek şekilde belirlenerek değiştirilmesi istenilmiştir.

Ancak davalı siyasi parti 19/04/2016 tarihli yazıları ile özetle parti adlarının "Türkiye Komünist Partisi 1920" kısa adının "TKP 1920" olduğunu ve Anayasa Mahkemesine başvuruyu gerektirir bir durum olmadığını belirterek yazımının gereğini yerine getirilmeyeceğini cevaben bildirmiştir.

Tüm bunlar karşısında 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 104/son maddesi uyarınca Toplumcu Kurtuluş Partisinin, "Türkiye Komünist Partisi 1920" olarak değiştirilen adı ve "TKP 1920" olarak değiştirilen kısaltılmış adının hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinine karar verilmesini istemek gerekmiştir.

...

SONUÇ ve İSTEM

Davalı partinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 96. maddesinin amir hükmüne ve Anayasa Mahkemesinin 10/01/2013 tarih ve 2012/1 Esas, 2013/1 Karar sayılı kararına rağmen ısrarla adı ve kısa adını siyasi parti sicilinde kayıtlı bir başka siyasi parti ile aynen veya iltibasa mahal vermeyecek şekilde belirlemediği anlaşıldığından;

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 104/son maddesi uyarınca Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak kurulan sonradan Türkiye Komünist Partisi 1920 olan partinin "Türkiye Komünist Partisi 1920" adının ve "TKP 1920" kısaltılmış adının hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinine karar verilmesi iddia ve talep olunur."

III- PARTİNİN SAVUNMASI

Türkiye Komünist Partisi 1920'nin savunmasının ilgili kısımları şöyledir:

“... ”

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tezlerinin dayanaklarından birini Anayasa Mahkemesinin 10.01.2013 tarih ve 2012/1 Esas, 2013/1 Karar sayılı kararı oluşturmaktadır. Oysa Anayasa Mahkemesinin ihtar kararından sonra 18.06.2014 tarih ve 6545 sayılı kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu (SPK)104. maddeye eklenen üçüncü fıkrada 'Tüzüklerinde Anayasa Mahkemesince temelli kapatılan veya siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi partilerin isimleri, amblemleri ve rumuzlarını aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde kabul eden veya kullanan siyasi parti aleyhine Anayasa Mahkemesine, Cumhuriyet Başsavcılığınca resen veya ilgili siyasi parti tarafından doğrudan yazı ile başvurulur. Anayasa Mahkemesi başvuru tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde isim, amblem ve rumuzlarla ilgili olarak siyasi parti siciline kayıt önceliğine göre yapacağı incelemede bu Kanunun 96'nct maddesinin birinci fıkrasına aykırılık görürse, aykırılık teşkil eden isim, amblem ve rumuzların hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinine karar verir' denilerek Anayasa Mahkemesinin ihtar kararını dayandırdığı mevzuatta köklü bir değişiklik yapılmıştır. 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 96. maddesinin birinci fıkrasına aykırılık teşkil ettiği düşünülen durumlar ihtar konusu olmaktan çıkmıştır.

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tezlerini aynı zamanda 6545 sayılı kanun ile değişen 2820 sayılı SPK 96. ve 104. maddesine yapılan değişikliklere de dayandırmıştır. Son hâliyle SPK madde 104'te; "Tüzüklerinde ... siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi

partilerin isimleri, amblemleri ve rumuzlarını aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde kabul eden veya kullanan siyasi parti aleyhine Anayasa Mahkemesine, Cumhuriyet Başsavcılığınca resen veya ilgili siyasi parti tarafından doğrudan yazı ile başvurulur” denilerek mevzuatta bir başka köklü değişiklik yapılmış ve ilgili siyasi partilere de başvuru hakkı da getirilmiştir.

3. Kaldı ki, parti adımızın ve kısa adımızın siyasi partiler sicilinden terkinine karar verilmesi talebine temel oluşturan, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu’nun 104. maddesine 6545 sayılı kanunla eklenen üçüncü fıkrası açıkça ANAYASAYA AYKIRIDIR.

4. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Yüce Heyetinize sunduğu dilekçede, partimizin 19.4.2016 tarih ve 81 sayılı yazısında belirtilen ve yukarıda da tekrar ettiğimiz mevzuattaki köklü değişiklikler ile yine aynı yazımızda işaret ettiğimiz Türkiye siyasi hayatında konunun esasına ilişkin yaşanan gelişmeleri dikkate almayarak; ‘07/02/2012 tarihinde kurularak tüzel kişilik kazanan Toplumcu Kurtuluş Partisi kuruluşundan hemen sonra kurucular kurulu karar ile siyasi parti sicilinde kayıtlı bir başka partinin adını ve kısa adını kullanacağına ilişkin karar alması, bu kararda ısrarı nedeni ile açılan ihtar davasına rağmen parti adına daha önceden kurulmuş bir başka siyasi parti adı ve kısa adıyla ayırt edilmesi sonucunu doğurmayacak ekleme yapılmasının demokrasi esaslarına uygun olmadığı gibi 6545 sayılı Kanunla değişik 2820 sayılı Kanunun 96. maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir’ şeklinde son derece isabetsiz bir değerlendirme yapmıştır. Şöyle ki;

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının parti adımızın ve kısa adının SPK madde 96’ya aykırı olduğuna ilişkin değerlendirmesi esasa ilişkin yönüyle de son derece isabetsiz olmuştur.

6. ADİL VE ETKİN SAVUNMA HAKLARI

Savunma haklarının adil ve etkin olarak kullanılabilmesi için, mahkeme önünde yüz yüze ve sözlü olarak da savunma hakkı tanınması son derece önemli ve kaçınılmazdır. Bu durum parti yönünden yaşamsal önem taşımaktadır. Parti, kitleler ve hafızalarda adı ve kısa adı ile de yer bulmaktadır. Böyle önemli bir konuda sözlü savunma hakkı sağlanmaması ve yasada öngörülen yöntem, savunma hakkını kısıtlayıcıdır. Bu durum adil yargılama, ifade ve örgütlenme özgürlüğüne aykırılık bakımından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 inci, 10 uncu ve 11 inci maddesine uygun değildir. Yasal düzenleme ile, çok açıkça sözlü savunma durumunun yasaklanmaması karşısında, hakkın özünün zedelenmemesi için, sözlü savunma olanağı sağlanmalıdır.

7. SONUÇ VE İSTEM

Demokratik ve siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin kuruluş ve çalışmaları, denetlenmeleri, kapatılmaları ya da Devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmaları, mali yönden denetimleri Anayasa ve yasalar tarafından, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, yani yüksek yargıya bırakılmıştır. Böylece siyasal, demokratik, toplumsal hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi yüksek yargunun güvencesine alınmıştır. Yüce Mahkemenin, bu anlayışla hareket ederek;

A- Avrupa Birliği İnsan Hakları Sözleşmesinin adil yargılama, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü düzenleyen 6 inci, 10 uncu ve 11 inci maddeleri uyarınca,

Sözleşmenin öngördüğü Savunma hakkının etkin biçimde kullanılabilmesi için sözlü savunma olanağı da sağlanmasına,

B- 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 104/son maddesinin, ayrıca gerek duyulması durumunda yukarıda belirtilen neden, kapsam ve gerekçelerle 6216 sayılı Yasa'nın 3/1-d maddesinin, (2820 sayılı Yasa'nın 104/son maddesi ile sınırlı olarak) "Anayasa Mahkemesi'nin görevli kılınması yönünden" Anayasa'ya aykırılığının ciddi olması nedeniyle, iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulması ve başvuru sonucunun beklenmesine,

C- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, partimizin adının ve "TKP 1920" olan kısaltılmış adının, 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 104/son maddesi uyarınca hükümsüzlüğüne ve siyasi partiler sicilinden terkinine karar verilmesi talebinin reddine, karar vermesini talep ediyoruz."

IV- İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesi, Türkiye Komünist Partisi 1920'nin savunması, Raportör Sadettin CEYHAN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, ilgili Anayasa ve yasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünüldü:

1- İsim Yönünden

2. İsmnin hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden silinmesine karar verilmesi istenen Parti, 7.2.2012 tarihinde "Toplumcu Kurtuluş Partisi" ismiyle kurulmuş ve 15.2.2012 tarihinde ismini "Türkiye Komünist Partisi" olarak değiştirmiştir.

3. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, aynı ismi taşıyan bir diğer partiden ayırt edilmesine olanak verecek biçimde, ismini ve kısaltılmış ismini değiştirmesi için Partiyeye 2820 sayılı Kanun'un 104. maddesi uyarınca ihtar verilmesini 3.4.2012 tarihinde talep etmiştir.

4. İhtar talebinden sonra, Parti Kurucular Kurulu'nun 15.4.2012 tarihli kararı ile Parti'nin ismi "Türkiye Komünist Partisi 1920", kısaltılmış ismi ise "TKP 1920" olarak değiştirilmiş ve parti logosuna da "1920" ibaresi eklenmiştir.

5. Anayasa Mahkemesi, 10.1.2013 tarihli ve E.2012/1(Siyasi Parti-İhtar), K.2013/1 sayılı kararıyla Parti'nin "Türkiye Komünist Partisi 1920" olan ismini ve "TKP 1920" olan kısaltılmış ismini değiştirmesi için Parti'ye ihtarla bulunulmasına karar vermiştir. Parti söz konusu ihtar kararına rağmen isminde ve kısaltılmış isminde herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

6. 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 96. maddesinin birinci fıkrasında, "...siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi partilerin isimleri, amblemleri, rumuzları, rozetleri ve benzeri işaretleri aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde başka bir siyasi partice kullanılmayacağı..." belirtilmiştir.

7. Buna göre bir parti, siyasi parti siciline kayıtlı başka bir partinin ismini aynen veya karışıklığa yol açacak şekilde kullanamayacaktır. Siyasi parti siciline kayıtlı bir partinin

isminde geçen bir kelimenin diğeri bir parti tarafından karışıklığa yol açmaması koşuluyla kullanılmasında ise herhangi bir engel bulunmamaktadır.

8. Bu doğrultuda, siyasi partilerin seçmenlere vereceği mesajları daha anlaşılabilir kılması ve hitap ettikleri seçmen kitlesinin taşıdığı değerlerin sahiplenildiğinin beyan edilmesi bakımından hedeflediği idealleri yansıtan kelimeleri isimlerinde kullanmaları son derece doğaldır. Ancak partiler bu kelimeleri, siyasi parti siciline daha önceden kayıtlı olan partilerin isimleriyle karıştırılmaya mahal vermeyecek şekilde kullanılmalıdır. Bir partinin kullanacağı isim, amblem veya işaretlerin başka bir parti izlenimi vermemesi, yanlış veya yanlış anlamaya sebep olmaması gerekir. Siyasi partilerin isim, amblem ve işaretleri açık olmalı ve kişiler için o siyasi partinin başka bir siyasi parti ile karıştırılmasına yol açmamalıdır.

9. Siyasi partiler tarafından Anayasa Mahkemesine sunulmuş olan parti sicil dosyalarının incelenmesi sonucunda, aleyhine ihtar isteminde bulunulan Parti'nin 15.4.2012 tarihinde gerçekleştirdiği tüzük değişikliği ile kullanmaya başladığı parti isminin 16.8.1993 tarihinde kurulan Türkiye Komünist Partisi'ne ait olduğu ve halen de siyasi partiler siciline kayıtlı olarak bu Parti tarafından kullanıldığı anlaşılmaktadır. 15.4.2012 tarihli tüzük değişikliği ile parti ismine "1920" ibaresini eklemek suretiyle belirlediği isminin de belirtilen siyasi parti ile açıkça ayırt edilmesine imkân sağlamadığı, karışıklığa ve yanlış anlamaya neden olacağı sonucuna varılmıştır.

10. Bu nedenlerle, "Türkiye Komünist Partisi" tarafından kullanılmakta olan Parti isminin, daha sonra kurulan bir parti tarafından "Türkiye Komünist Partisi 1920" olarak karışıklığa yol açacak derecede benzer bir şekilde kullanılmasının karıştırılmaya ve seçmeni yanıltmaya elverişli olduğu, bu nedenle "Türkiye Komünist Partisi 1920" isminin 2820 sayılı Kanun'un 96. maddesine aykırı olduğu anlaşıldığından anılan Kanun'un 104. maddesine istinaden hükümsüzlüğüne ve siyasi partiler sicilinden terkinine karar verilmesi gerekir.

Engin YILDIRIM ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

2- Kısaltılmış İsim Yönünden

11. Parti, kurucular kurulunun 15.4.2012 tarihli kararı ile kısaltılmış ismini "TKP 1920" olarak değiştirmiştir.

12. 2820 sayılı Kanun'un 96. maddesinde, Anayasa Mahkemesince temelli kapatılan veya siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi partilerin isimlerinin, amblemlerinin, kısaltılmış isimlerinin, rozetlerinin ve benzeri işaretlerin aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde başka bir siyasi partice kullanılmayacağı prensibinin benimsenmesinin amacının, bir partinin başka bir parti ile karıştırılmasına yol açacak isim, amblem veya işaret kullanmasının önlenmesi olduğu, iltibastan söz edilebilmesi için sicile kayıtlı bir partinin kısaltılmış isminin birebir kullanılmasının gerekli olmadığı, seçmenler ve kamuoyu nezdinde partinin başka bir parti izlenimini yaratacak, seçmeni yanıltacak şekilde, başka bir ifade ile karıştırılmaya elverişli bir kısaltılmış ismin kullanılmasının yasaklandığı görülmektedir.

13. Parti tarafından kullanılmakta olan "TKP 1920" kısaltılmış isminin, başka bir parti tarafından kullanılan "TKP" kısaltılmış isminden duraksamaya yer olmayacak bir

şekilde ayırt edilmesinin mümkün olmadığı ve bu şekilde kullanılmasının seçmenler nezdinde karışıklığa mahal verebileceği sonucuna varılmıştır.

14. Bu nedenlerle, “Türkiye Komünist Partisi 1920” tarafından kullanılmakta olan “TKP 1920” kısaltılmış isminin, daha önce kurulan bir parti tarafından kullanılan “TKP” kısaltılmış ismi ile karışıklığa yol açacak derecede benzer bir şekilde kullanılmasının karıştırılmaya ve seçmeni yanıltmaya elverişli olduğu, bu nedenle “TKP1920” kısaltılmış isminin 2820 sayılı Kanun’un 96. maddesine uygun olmadığı anlaşıldığından anılan Kanun’un 104. maddesine istinaden hükümsüzlüğüne ve siyasi partiler sicilinden terkinine karar verilmesi gerekir.

Engin YILDIRIM ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

V- SONUÇ

Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak kurulan sonradan Türkiye Komünist Partisi 1920 olan partinin “Türkiye Komünist Partisi 1920” isminin ve “TKP 1920” kısaltılmış isminin kullanılmasının durdurulmasına, hükümsüzlüğüne ve siyasi partiler sicilinden terkinine, Engin YILDIRIM ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT’ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA 26.5.2016 karar verildi.

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Alparslan ALTAN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

KARŞIOY GEREKÇESİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 2012 yılında kurulan Türkiye Komünist Partisi 1920'nin isim ve rumuzunun, 1993'de kurulan ve parti siciline daha önce kaydı yapılan Türkiye Komünist Partisi isim ve rumuzuyla karışıklığa neden olacak şekilde kullanıldığı iddiasıyla Türkiye Komünist Partisi 1920'nin isim ve rumuzunun hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinde karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

Siyasi Partiler Kanununun 104. maddesinde, tüzüklerinde siyasi parti siciline kayıtlı bulunan partilerin isimleri, amblemleri ve rumuzlarını aynen veya iltibasa neden olacak şekilde kabul eden veya kullanan siyasi parti aleyhine ilgili siyasi parti tarafından da Anayasa Mahkemesine başvuru yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Ülkemizde faaliyet gösteren ve isimlerinde "Komünist" ibaresi geçen siyasi partilerden hiçbiri şu ana kadar Türkiye Komünist Partisi 1920 aleyhine başvuru yapmamıştır.¹ Bu partilerin amblemleri komünizm ideolojisinin ana simgesi olan orak çekiç şeklinden oluşmakla beraber tasarımları birbirlerinden farklılıklar göstermektedir.

Demokratik bir sistemde siyasi partilerin iradelerine öncelik verilmesi siyasi hak ve özgürlüklerin korunması açısından önem taşımaktadır. Türkiye Komünist Partisi 1920 ismi ve TKP 1920 rumuzunun kullanılmasının ne gibi karışıklıklara neden olduğu Cumhuriyet Başsavcılığı talebinde açık, net ve somut olarak gösterilmemiştir. Nitekim ilgili parti de savunmasında bu isim ve rumuzu ne idari ne de siyasi olarak hiçbir karışıklığa mahal vermeden dört yıldan beri kullandığını vurgulamıştır.

Seçmenler çeşitli nedenlerle parti adlarını, kısaltmalarını ve amblemlerini karıştırabilir. Sırf isim ve kısaltma benzerliğinden dolayı Anayasanın tanıdığı en temel haklardan olan siyasi parti kurma ve siyasi faaliyette bulunma hakkı engellenmemelidir. Bir siyasi partinin kendisini en iyi ifade ettiğini düşündüğü ismi ve kısaltmayı terk etmeye zorlanması ifade ve örgütlenme özgürlüğü ve demokrasi esaslarıyla bağdaşmayan ölçüsüz bir müdahale anlamına gelmektedir. Bu müdahale herhangi bir somut veriye dayanmadan, salt varsayımsal gerekçelerle gerçekleştirilmektedir.

Anayasanın 13., 26. ve 67. maddelerinin ihlal edildiği kanaatiyle, çoğunluk kararına muhalefet edilmiştir.

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

¹ Bu partiler şunlardır: Türkiye Komünist Partisi (TKP), Türkiye Komünist Partisi 1920 (TKP 1920), Halkın Türkiye Komünist Partisi (HTKP), Komünist Parti (KP), Türkiye Komünist Hareketi (TKH).

KARŞIOY YAZISI

1. Toplumcu Kurtuluş Partisi adı altında faaliyet göstermekte iken tüzük değişikliği yapmak suretiyle Türkiye Komünist Partisi adını alan partinin yeni adı ve bu adın kısaltması olan TKP'nin, önceden mevcut olup aynı adı ve kısaltmayı kullanan diğer bir partiye karıştırılmasına mahal verdiği gerekçesiyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 96. maddesine göre ihtar verilmesi yolunda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca vaki talep üzerine Türkiye Komünist Partisi (eski Toplumcu Kurtuluş Partisi) tarafından parti adının ve logosunun değiştirilmesine karar verilmiş; parti adına ve logosuna "1920" ibaresi ilave edilerek adı "Türkiye Komünist Partisi 1920", kısaltılmış adı da "TKP 1920" şeklinde değiştirilmiştir.

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, yapılan bu değişikliklerin siyasi partiler sicilinde daha önceden kayıtlı olan Türkiye Komünist Partisi ile ayırt edilmesi için yeterli olmadığını değerlendirerek, ek mütalaa ile Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. Bu konuda yapılan değerlendirme sonucu Anayasa Mahkemesince, Siyasi Partiler Kanunu'nun 104. maddesi gereğince "Türkiye Komünist Partisi 1920" adı ve rumuzu ile "TKP 1920" rumuzu ve logosunun kullanılmasının durdurulmasına, hükümsüzlüğüne ve siyasi partiler sicilinden terkinine dair karar verilmiştir. Bu karara, esas itibarıyla 25.9.2014 tarihli, 2014/7 (Değişik İşler) Esas, 2014/9 Karar sayılı Anayasa Mahkemesi kararına ilişkin Karşioy yazımızda belirtilen nedenlerle katılmamaktayım.

3. Her ikisi de birer ideoloji partisi olan iki partinin ad ve logoları arasında, belli ölçüde benzerlikler olması kaçınılmaz olup karışıklıktan söz edebilmek için, bu benzerliklerin ortalama bir dikkat ve algıya sahip sıradan bir kişiyi yanıltacak düzeyin de ötesinde, benimsedikleri ideolojinin tarihsel geçmişini, bu bağlamda komünist partiler tarihinde önem taşıdığı anlaşılan 1920 tarihini bilen kişileri dahi yanıltacak düzeyde benzerlik olması gerekir. İnceleme konusu partiler ve seçmenleri yönünden ise böyle bir durumun söz konusu olmayacağı açıktır.

4. Siyasi parti adının, kısaltmasının ve logosunun kullanılmasına yapılacak bir müdahale, demokratik bir toplumda zorunlu ve ölçülü olmalıdır. Bir ölçüde karışıklığa sebep olma ihtimali bulursa dahi TKP 1920 adı ve logosunun yaratacağı karışıklık nedeniyle seçmen iradesinin seçim sonuçlarına yansımada ortaya çıkacak hatanın kabili ihmal düzeyde kalacağı, öte yandan bir siyasi partinin siyasi faaliyetlerde bulunabilmek için kendisine uygun bulduğu ad ve logonun engellenmesinin siyasi faaliyet özgürlüğüne ağır bir müdahale teşkil edeceği gözetildiğinde, ölçülü olmadığını düşündüğüm sonuca katılmamaktayım.

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT